

К. С. Хорішко,
к. е. н., доцент кафедри фінансів та економічної безпеки,
Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту
імені академіка В. Лазаряна, м. Дніпропетровськ

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

K. Khorishko,
Dnipropetrovsk National University of Railway Transport named after Academician V. Lazaryan

FINANCIAL AND ECONOMIC TRANSFORMATION OF THE MANAGEMENT OF THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF ENTERPRISES

У статті представлено фінансово-економічні перетворення системи управління розвитком інвестиційної привабливості підприємств, які складаються з набору чинників та процедур, які у підсумку забезпечують нарощування рівня привабливості підприємства для інвесторів.

The article presents the financial and economic transformation of the management of the investment attractiveness of business enterprises, which consists of a set of factors and procedures that ultimately provide capacity of attractiveness for investors.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, управління, інструментарій, менеджмент.
Key words: investment attractiveness, management tools, management.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Розвиток кризових явищ у сучасній економіці України характеризується загостренням. Знижуються темпи економічного розвитку, зростає безробіття, відбувається зменшення державних соціальних гарантій та видатків. У цих умовах, важливим стає формування методичних основ подолання кризового стану в окремих господарських структурах. Це пояснюється тим, що вирішення існуючих проблем значною мірою залежить від стану господарських систем, з яких і складається національна економіка. Виходячи з цього, питання антикризового управління господарськими структурами, набуває все більшої актуальності в напрямі зростання рівня інвестиційної привабливості підприємств та безперервного розвитку її ключових характеристик.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є: запропонувати процеси і процедури в системі управління розвитком інвестиційної привабливості господарських підприємств та їх систематичне здійснення в фінансово-економічній сфері. Означені перетворення втілити через інструменти адаптації, моніторингу та діагностування існуючих невідповідностей, а також процедури управління ризиками та прогнозування розвитку підприємства. Все це має забезпечувати стійке покращення ключових характеристик виробничо-господарської діяльності підприємств, створюючи умови для ефективного вкладення інвестиційних ресурсів учасниками ринку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженню питань формування та розвитку інвестиційної привабливості підприємств присвячено праці таких вчених, як І. Бланк, А. Домадаран, В. Хобта, Л. Батченко, Г. Козаченко, В. Геєць, О. Амоша, О. Поважний, У. Шарп, О. Шубін, В. Пономаренко, В. Гринова. Вагомий внесок в наукове обґрунтування процесів управління інвестиційною привабливістю підприємств зроблено вченими економістами В. Андрійчуком, В. Багачовим, М. Демяненком, Ю. Лупенком, П. Макаренком, В. Месель-Веселяком, В. Ткаченко, М. Федоровим.

Але сьогоднішня висуває в даному напрямі дослідження нові проблеми, важливість вирішення яких пов'язана з розвитком глобалізації і міжнародної інтеграції, членством України у Світовій організації торгівлі.

ВИКЛАДЕННЯ ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Сучасна наукова думка виходить з того, що саме інвестиції є джерелом розвитку та основою реалізації будь-яких новацій на підприємстві як у сфері управління нематеріальними (організаційна структура, кадри, маркетингове середовище), так і матеріальними (ресурси, фінанси, основні фонди) об'єктами. Незважаючи на достатню опрацьованість означеного питання в науковій літературі, наявна значна кількість прогалин та неузгодженостей навіть в теоретичному визначенні базових питань. З цього цілком природно випливає неузгодженість та розмитість методичного забезпечення та

Рис. 1. Фінансово-економічні перетворення системи управління розвитком інвестиційної привабливості підприємств

Джерело: розроблено автором.

практики інвестиційного менеджменту в корпоративному секторі. Виходячи з цього, досить логічним є проведення теоретичного дослідження у галузі управління інвестиційною привабливістю підприємств, що полягатиме у визначенні базових питань, їх взаємозв'язку та логіки ієрархічної підпорядкованості.

Інвестиційна привабливість як об'єкт управління є досить складним утворенням, що потребує застосування комплексного впливу з використання системи інструментів, алгоритмів та процедур.

Весь спектр заходів, спрямованих на забезпечення розвитку підприємства, є, з одного боку, джерелом формування інвестиційної привабливості підприємства та, з іншого боку, ґрунтується на тому, що підприємство здійснило комплекс підготовчих процедур та вже досягло певного рівня привабливості для інвестора. Так чи інакше, головним результатом аналізованого комплексу заходів є зростання масштабів господарської діяльності.

Реалізація процедур перетворення входів системи управління інвестиційною привабливістю господарських підприємств дозволяє отримати наступні результати: зниження витрат та забезпечення умов для подальшого зростання, формування сприятливого середовища для залучення інвестиційних коштів; максимізація грошових потоків на вкладений капітал. Означені результати дозволяють забезпечувати ефективний розвиток підприємства та задовольняти вимоги усіх зацікавлених сторін.

Розвиток інвестиційної привабливості господарських підприємств потребує застосування комплексного управлінського впливу на її ключові характеристики в напрямку створення додаткових конкурентних переваг, що дозволять ефективно протистояти іншим підприємствам-реципієнтам в боротьбі за отримання інвестиційних ресурсів.

Джерелами означених конкурентних переваг є системні фінансово-економічні перетворення. Здійснення означених перетворень ґрунтується на систематичній роботі в напрямі пошуку резервів та можливостей підвищення спроможностей господарської системи підприємства генерувати грошові потоки на вкладений капітал.

На рисунку 1. представлено схему фінансово-економічних перетворень системи управління розвитком інвестиційної привабливості господарських підприємств, який складається з набору чинників та процедур, які у підсумку забезпечують нарощування рівня привабливості підприємства для інвесторів.

Реалізація фінансово-економічних перетворень на підприємстві передбачає його вихід на нові ринки капіталу, які дозволять розширити наявний спектр потенційних інвесторів. Іншим важливим чинником є також збереження існуючої бази інвестиційних надходжень на основі максимізації реінвестицій, тобто забезпечення максимальної лояльності існуючих зас-

новників (акціонерів) шляхом формування впевненості у необхідності вкладання отриманого прибутку в потенціал подальшого зростання капіталізації підприємства.

Окремої уваги заслуговує процедура моніторингу фінансової позиції підприємства, що передбачає реалізацію ефективної інвестиційної тактики шляхом застосування методів оперативного рефінансування. Важливим є адекватне сприйняття існуючих процесів на фінансовому та інвестиційному ринку та недопущення виникнення ситуації недоотримання прибутку чи перевищення фінансових витрат. Підсумком реалізації окреслених заходів є зростання інвестиційного потенціалу підприємства, що дозволяє нарощувати масштаби інвестиційної діяльності та стимулювати подальший розвиток господарської структури.

Заслужують також на увагу потреба ефективного використання товарного кредиту, на основі якого можливо забезпечити мінімізацію витрат на формування оборотних засобів підприємства, вивільнивши при цьому частку коштів, які можливо спрямувати на фінансування інших інвестиційних програм. Важливою умовою досягнення цього є ефективне управління дебіторською заборгованістю та прискорення темпів її обороту. В даному випадку мова йде про роботу збутових підрозділів, які мають концентрувати свою увагу на максимізації обсягів реалізації із дотриманням суворой платіжної дисципліни контрагентами. Усе це дозволяє підвищити рівень ділової активності та завдати позитивний вплив на поточні значення індикаторів інвестиційної привабливості підприємства.

Окремої уваги заслуговує процедура зростання кредитоспроможності та посилення фінансової стійкості підприємства, що має на меті створення гарантій надійності вкладень інвесторів. Досягнення цього значною мірою ґрунтується на забезпеченні зростання абсолютних та відносних результатів інвестиційної та операційної діяльності підприємства. При цьому консервативне забезпечення кредитоспроможності має одночасно узгоджуватися із імперативами агресивного забезпечення розвитку та зростання масштабів господарської діяльності підприємства.

Важливу роль також відіграє такий параметр, як дивідендна політика підприємства. Термін "дивідендна політика" в принципі пов'язаний з розподілом прибутку в акціонерних товариствах. Проте розглянуті в даному випадку принципи і методи розподілу прибутку застосовуються не тільки в акціонерних товариствах, але і на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми. У зв'язку з цим у фінансовому менеджменті використовується ширше трактування терміну "дивідендна політика", під якою розуміють механізм формування частки прибутку, що виплачується засновнику відповідно до частки його внеску в загальну суму власного капіталу підприємства. Також дивідендна політика є складовою частиною загальної фінансової політики підприємства, що полягає в оптимізації пропорції між споживаним прибутком, та прибутком що капіталізується, з метою максимізації ринкової вартості підприємства. Дивідендна політика має бути формалізованою, оприлюдненою та її слід дотримуватися в ході підбиття фінансових під-

сумків року. Вона має містити принципи розрахунку розміру дивідендів, порядок розрахунку розміру дивідендів, порядок підготовки рішення про виплату дивідендів, форми і терміни їх сплати, а також особливості розкриття інформації.

ВИСНОВОК

Запропоновані процеси і процедури в системі управління розвитком інвестиційної привабливості господарських підприємств передбачають їх систематичне здійснення в фінансово-економічній сфері. Означені перетворення втілюються в задумане через інструменти адаптації, моніторингу та діагностування існуючих невідповідностей, а також процедури управління ризиками та прогнозування розвитку підприємства. Все це має забезпечувати стійке покращення ключових характеристик виробничо-господарської діяльності підприємств, створюючи умови для ефективного вкладення інвестиційних ресурсів учасниками ринку.

Результати дослідження процесів і процедур в системі управління розвитком інвестиційної привабливості господарських підприємств у сучасних умовах, є теоретичним підґрунтям здійснення подальших досліджень, які слід спрямувати на встановлення методичних основ, зокрема, на покращенні ключових характеристик виробничо-господарської діяльності.

Література.

1. Дзеніс В.О. Організаційно-економічні аспекти залучення іноземних інвестицій): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 "Економіка підприємства і організація виробництва" / В.О. Дзеніс. — Х., 2001. — 33 с.
2. Сігаєва Т. Є. Інформаційна взаємодія підприємства з суб'єктами зовнішнього середовища в процесі інвестування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами (машинобудування)" / Т. Є. Сігаєва. — Х., 2010. — 20 с.
3. Бурковець О.С. Підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 "Економіка, організація і управління підприємствами" / О.С. Бурковець. — Луганськ, 2006. — 42 с.
4. Бланк І.А. Инвестиционный менеджмент / И.А. Бланк. — М.: Эльга-Н; Ника-Центр, 2001. — 448 с.

References:

1. Dzenis, V. (2001), "Organizational and economic aspects of foreign investment", "Business Economics and organization of production", Kharkov, Ukraine.
2. Sihayeva, T.E. (2010), "Company Information interaction with the subjects of the environment in the process of investing", "Economics and management (engineering)", Kharkov, Ukraine.
3. Burkovets, O.S. (2006), "Increasing the investment attractiveness of the industry", "Economics, Organization and Management, Lugansk, Ukraine.
4. Blank, I.A. (2001), Investicionnyj menedzhment [Investment management], Elga-N, Nick Center, Moscow. *Стаття надійшла до редакції 05.02.2016 р.*